

31991L0439

24.8.1991.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 237/1

DIREKTIVA VIJEĆA**od 29. srpnja 1991.****o vozačkim dozvolama****(91/439/EEZ)**

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 75.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da je radi zajedničke prometne politike te kao doprinos poboljšanju sigurnosti prometa na cestama, kao i radi olakšavanja kretanja osoba koje se nastanjuju u državi članici različitoj od one u kojoj su položile vozački ispit, poželjno uspostaviti obrazac nacionalnih vozačkih dozvola Zajednice koji bi države članice uzajamno priznavale uz nepostojanje bilo kakve obveze zamjene vozačkih dozvola;

budući da je prvi korak u tom smjeru bio poduzet donošenjem Prve direktive Vijeća 80/1263/EEZ od 4. prosinca 1980. o uvođenju vozačke dozvole Zajednice ⁽⁴⁾ koja je utvrdila obrazac nacionalne dozvole Zajednice i uzajamno priznavanje nacionalnih dozvola u državama članicama, kao i zamjenu dozvola onih imatelja koji svoje uobičajeno boravište ili mjesto zaposlenja prebacuju iz jedne države članice u drugu; budući da je ostvareni napredak potrebno nastaviti;

budući da je obrazac nacionalne vozačke dozvole Zajednice uspostavljen Direktivom 80/1263/EEZ potrebno prilagoditi kako bi se, među ostalim, u obzir uzelo usklađivanje kategorija i potkategorija vozila i olakšalo razumijevanje dozvola unutar i izvan Zajednice;

budući da je zbog sigurnosti prometa na cestama potrebno utvrditi minimalne zahtjeve za izdavanje vozačke dozvole;

budući da se člankom 3. Direktive 80/1263/EEZ propisuje da je konačne odredbe kojima se u Zajednici na općoj razini utvrđuju kategorije vozila spomenute u tom članku potrebno donijeti bez mogućnosti odstupanja, kao i uvjete valjanosti vozačkih dozvola;

budući da je potrebno predvidjeti mogućnost daljnje podjele navedenih kategorija vozila, posebno radi promicanja postupnog pristupa upravljanju takvim vozilima u interesu sigurnosti prometa na cestama te radi uzimanja u obzir postojećih nacionalnih prilika;

budući da je potrebno donijeti posebne odredbe kako bi se osobama s tjelesnim invaliditetom olakšalo upravljanje vozilima;

budući da se člankom 10. Direktive 80/1263/EEZ predviđa detaljnije usklađivanje standarda za vozačke ispite i izdavanje vozačkih dozvola; budući da je u tu svrhu potrebno definirati znanja, vještine i ponašanja potrebna za upravljanje motornim

⁽¹⁾ SL C 48, 27.2.1989., str. 1.

⁽²⁾ SL C 175, 16.7.1990., str. 40.

⁽³⁾ SL C 159, 26.6.1989., str. 21.

⁽⁴⁾ SL L 375, 31.12.1980., str. 1.

vozilom kao i na tim konceptima ustrojiti vozačke ispite; budući da je potrebno redefinirati minimalne standarde psiho-fizičkih sposobnosti za upravljanje takvim vozilima;

budući da odredbe članka 8. Direktive 80/1263/EEZ, a posebno obveza zamjene vozačkih dozvola u roku godinu dana od promjene uobičajenog boravišta, predstavljaju prepreku slobodnom kretanju osoba; budući da je to neprihvatljivo u svjetlu ostvarenog napretka u okviru europskih integracija;

budući da bi, osim toga, zbog razloga vezanih za sigurnost prometa na cestama, države članice bi trebale moći primjenjivati svoje nacionalne propise o oduzimanju, privremenom oduzimanju i poništenju vozačkih dozvola svim imateljima dozvola koji imaju uobičajeno boravište na njihovom državnom području,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

1. Države članice dužne su uvesti nacionalnu vozačku dozvolu prema obrascu Zajednice opisanom u Prilogu I., u skladu s odredbama ove Direktive.

2. Vozačke dozvole koje izdaju države članice uzajamno se priznaju.

3. Ako imatelj valjane nacionalne vozačke dozvole stekne uobičajeno boravište u državi članici različitoj od one u kojoj je vozačka dozvola izdana, država članica domaćin može na imatelja takve vozačke dozvole primijeniti svoje nacionalne propise o razdoblju valjanosti dozvole, liječničkim pregledima i poreznim obvezama te u dozvolu može unijeti sve informacije koje su neophodne za upravne poslove.

Članak 2.

1. Simbol na prvoj stranici obrasca vozačkih dozvola Zajednice sadrži razlikovnu oznaku države članice koja izdaje dozvolu.

2. Države članice poduzet će sve potrebne mjere kako bi se izbjegao svaki rizik krivotvorenja vozačkih dozvola.

3. Uz suglasnost Komisije, države članice mogu prilagoditi obrazac iz Priloga I. u skladu s potrebama računalne obrade vozačke dozvole.

Članak 3.

1. Vozačkom dozvolom iz članka 1. stječe se pravo na upravljanje vozilima sljedećih kategorija:

Kategorija A

— motocikli s bočnom prikolicom ili bez nje;

Kategorija B

— motorna vozila čija najveća dopuštena masa nije veća od 3 500 kilograma i koja, osim sjedala za vozača, imaju najviše osam sjedala; motorna vozila ove kategorije mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa ne prelazi 750 kilograma,

— skup vučnog vozila kategorije B i priključnog vozila, pri čemu najveća dopuštena masa skupa vozila ne prelazi 3 500 kilograma, a najveća dopuštena masa priključnog vozila ne prelazi masu vučnog vozila u neopterećenom stanju;

Kategorija B + E

— skup vozila koji se sastoji od vučnog vozila kategorije B i priključnog vozila, pri čemu taj skup vozila nije obuhvaćen kategorijom B;

Kategorija C

— motorna vozila, osim onih iz kategorije D, čija najveća dopuštena masa prelazi 3 500 kilograma; motorna vozila iz ove kategorije mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa ne prelazi 750 kilograma;

Kategorija C + E

— skup vozila koji se sastoji od vučnog vozila kategorije C i priključnog vozila najveće dopuštene mase veće od 750 kilograma;

Kategorija D

— motorna vozila za prijevoz putnika koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam sjedala; motorna vozila ove kategorije mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa ne prelazi 750 kilograma;

Kategorija D + E

— skup vozila koji se sastoji od vučnog vozila kategorije D i priključnog vozila najveće dopuštene mase veće od 750 kilograma.

2. Unutar kategorija A, B, B + E, C, C + E, D i D + E može se izdati posebna vozačka dozvola za upravljanje vozilima sljedećih potkategorija:

Potkategorija A1

— laki motocikli čiji radni obujam motora i snaga ne prelaze 125 cm³, odnosno 11 kW;

Potkategorija B1

— motorni tricikli i četverocikli;

Potkategorija C1

- motorna vozila, osim onih iz kategorije D, čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kilograma i manja od 7 500 kilograma; motorna vozila ove potkategorije mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa ne prelazi 750 kilograma;

Potkategorija C1 + E

- skupovi vozila, pri čemu je vučno vozilo iz kategorije C1, a najveća dopuštena masa priključnog vozila veća je od 750 kilograma, pod uvjetom da najveća dopuštena masa tako sastavljenog skupa vozila nije veća od 12 000 kilograma i da najveća dopuštena masa priključnog vozila nije veća od mase vučnog vozila u neopterećenom stanju;

Potkategorija D1

- motorna vozila za prijevoz putnika koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam ali ne više od 16 sjedala; motorna vozila ove potkategorije mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kilograma;

Potkategorija D1 + E

- skupovi vozila, pri čemu je vučno vozilo iz potkategorije D1, a najveća dopuštena masa priključnog vozila veća je od 750 kilograma, pod uvjetom da:
 - prvo, najveća dopuštena masa tako sastavljenog skupa vozila nije veća od 12 000 kilograma i da najveća dopuštena masa priključnog vozila nije veća od mase vučnog vozila u neopterećenom stanju,
 - drugo, da se priključno vozilo ne koristi za prijevoz putnika.

3. U svrhu ovog članka:

- „vozilo na motorni pogon” znači svako vozilo na vlastiti pogon koje se kreće cestom, a ne tračnicama,
- „tricikl” i „četverocikl” znači svako vozilo s tri, odnosno četiri kotača kategorije B koje razvija brzinu veću od 50 km/h ili koje pogoni motor s unutarnjim izgaranjem na paljenje svjećicom radnog obujma većeg od 50 cm³ ili bilo koji drugi motor iste snage. Masa neopterećenog vozila nije veća od 550 kilograma. Masa neopterećenog vozila na električni pogon ne uključuje masu akumulatora.

Države članice mogu utvrditi niže standarde u pogledu mase neopterećenog vozila te dodati druge, poput, primjerice, najvećeg radnog obujma motora ili snage:

— „motocikl” znači svako vozilo na dva kotača koje razvija brzinu veću od 50 km/h ili, ako ga pogoni motor s unutarnjim izgaranjem, radnog obujma motora većeg od 50 cm³; motocikl u kombinaciji s bočnom prikolicom potpada pod ovu vrstu vozila,

— „motorno vozilo” znači svako vozilo na motorni pogon, osim motocikla, koje se obično koristi za cestovni prijevoz putnika ili robe ili za vuču, u cestovnom prijevozu, vozila za prijevoz putnika ili robe. Ovaj izraz obuhvaća trolejbuse, tj. vozila spojena na strujni vod koja se ne kreću po tračnicama. On ne uključuje traktore za poljoprivredu ili šumarstvo,

— „traktor za poljoprivredu ili šumarstvo” znači svako vozilo na motorni pogon opremljeno kotačima ili gusjenicama s najmanje dvije osovine, čija je glavna funkcija da vuče, gura, nosi ili pokreće određena oruđa, strojeve ili priključna vozila namijenjena poljoprivredi, odnosno radu u šumi, a čija je uporaba za cestovni prijevoz putnika ili robe ili za vuču, u cestovnom prijevozu, vozila koja se koriste za prijevoz putnika ili robe samo sekundarna.

4. Nakon savjetovanja s Komisijom te ako je tako navedeno u vozačkoj dozvoli, države članice mogu odstupiti od brzina navedenih u drugoj i trećoj alineji stavka 3., pod uvjetom da odrede niže brzine.

5. Za potkategoriju A1 države članice mogu propisati dodatna restriktivna pravila.

6. Uz suglasnost Komisije, države članice mogu iz područja primjene ovog članka isključiti određene vrste vozila na motorni pogon, poput posebnih vozila za osobe s invaliditetom.

Članak 4.

1. U vozačkim dozvolama navode se uvjeti pod kojima je vozač stekao pravo na upravljanje vozilima.

2. Ako je zbog tjelesnog invaliditeta dopuštena vožnja samo određenih vrsta vozila ili prilagođenih vozila, test vještina i ponašanja u prometu iz članka 7. održava se u takvu vozilu.

Članak 5.

1. Izdavanje vozačkih dozvola podliježe sljedećim uvjetima:

(a) dozvole za kategorije C i D izdaju se samo vozačima koji su već stekli pravo upravljati vozilima kategorije B;

(b) dozvole za kategorije B + E, C + E, D + E izdaju se samo vozačima koji su već stekli pravo upravljati vozilima kategorija B, C, odnosno D.

2. Valjanost vozačkih dozvola utvrđuje se na sljedeći način:

- (a) dozvole izdane za kategoriju C + E ili D + E vrijede za kombinacije vozila kategorije B + E;
- (b) dozvole izdane za kategoriju C + E vrijede za kategoriju D + E pod uvjetom da njihovi imatelji imaju pravo upravljati vozilima kategorije D.

3. Za vožnju na svojem području države članice mogu odobriti sljedeće ekvivalente:

- (a) tricikli i četverocikli na motorni pogon s dozvolom za kategoriju A ili A1;
- (b) laki motocikli s dozvolom za kategoriju B.

4. Nakon savjetovanja s Komisijom, države članice mogu na svojem području dopustiti upravljanje:

- (a) vozilima kategorije D1 (najviše 16 sjedala osim sjedala za vozača i najveće dopuštene mase 3 500 kilograma, isključujući bilo kakvu posebnu opremu namijenjenu prijevozu osoba s invaliditetom) od strane imatelja vozačke dozvole kategorije B koji su stariji od 21 godine i koji su dozvolu dobili najmanje dvije godine ranije, pod uvjetom da vozila koriste neprofitna tijela za socijalne namjene i da vozač svoje usluge pruža dobrovoljno;
- (b) vozilima čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kilograma, osobama starijim od 21 godinu, koje imaju vozačku dozvolu kategorije B, pribavljenu najmanje dvije godine ranije, pod uvjetom da je glavna namjena vozila takva da služe samo kao prostor za učenje ili rekreaciju, da ih koriste neprofitna tijela za socijalne svrhe i da su vozila prenamijenjena tako da se ne mogu koristiti ni za prijevoz više od devet osoba niti za prijevoz bilo kakve robe, osim onog što je potrebno za njihovu namjenu.

Članak 6.

1. Najniža starosna dob propisana za izdavanje vozačke dozvole je sljedeća:

(a) 16 godina:

- za potkategoriju A1,
- za potkategoriju B1;

(b) 18 godina;

- za kategoriju A; međutim, za upravljanje motociklima snage veće od 25 kW ili omjera snage i težine većeg od 0,16 kW/kg (ili motociklima s bočnom prikolicom

m omjera snage i težine većeg od 0,16 kW/kg) potrebno je imati najmanje dvije godine iskustva u upravljanju motociklima slabijih osobina u skladu s dozvolom za kategoriju A; ovaj se zahtjev u pogledu prethodnog iskustva može zanemariti ako je kandidat navršio najmanje 21 godinu i ako je položio poseban test vještina i ponašanja u prometu,

— za kategorije B, B + E,

— za kategorije C, C + E i potkategorije C1, C1 + E, ne dovodeći u pitanje odredbe o upravljanju takvim vozilima iz Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 od 20. prosinca 1985. o usklađivanju određenih odredaba socijalnog zakonodavstva u odnosu na cestovni promet ⁽¹⁾;

(c) 21 godina:

— za kategorije D i D + E te potkategorije D1, D1 + E, ne dovodeći u pitanje odredbe o upravljanju takvim vozilima iz Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85.

2. Države članice mogu odstupiti od zahtjeva o najnižoj starosnoj dobi propisanih za kategorije A, B i B + E te izdati takve vozačke dozvole od navršanih 17 godina starosti, osim u slučaju odredaba za kategoriju A utvrđenih u posljednjoj rečenici prve alineje stavka 1. točke (b).

3. Države članice na svojem području mogu odbiti priznati valjanost vozačkih dozvola izdanih vozačima koji još nisu navršili 18 godina.

Članak 7.

1. Osim toga, vozačke dozvole izdaju se samo onim kandidatima:

- (a) koji su položili test vještina i ponašanja u prometu i test znanja te zadovoljili zdravstvene standarde u skladu s odredbama priloga II. i III.;
- (b) koji imaju uobičajeno boravište na području države članice koja izdaje dozvolu ili mogu dokazati da tamo studiraju najmanje šest mjeseci.

2. Ne dovodeći u pitanje odredbe koje s tim u vezi donese Vijeće, svaka država članica zadržava pravo da na temelju nacionalnih kriterija odredi razdoblja valjanosti vozačkih dozvola koje izdaje.

3. Uz suglasnost Komisije, države članice mogu odstupiti od odredaba iz Priloga III. ako su takva odstupanja u skladu s

⁽¹⁾ SL L 370, 31.12.1985., str. 1.

napretkom medicinske znanosti i načelima utvrđenima u tom prilogu.

4. Ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog kaznenog i policijskog prava, države članice, nakon savjetovanja s Komisijom, na izdavanje vozačkih dozvola mogu primijeniti svoje nacionalne pravne propise u odnosu na uvjete različite od onih navedenih u ovoj Direktivi.

5. Nitko ne može imati vozačku dozvolu više od jedne države članice.

Članak 8.

1. Ako imatelj valjane nacionalne vozačke dozvole izdane u državi članici stekne uobičajeno boravište u drugoj državi članici, on može zatražiti zamjenu svoje vozačke dozvole istovjetnom dozvolom; država članica koja obavlja zamjenu dužna je, prema potrebi, provjeriti vrijedi li još predana dozvola.

2. Poštujući načelo teritorijalnosti kaznenog i policijskog prava, država članica u kojoj imatelj vozačke dozvole druge države članice ima uobičajeno boravište može primijeniti svoje nacionalne propise o ograničavanju, obustavi, oduzimanju ili ukidanju prava na upravljanje vozilom te, prema potrebi, u tu svrhu zamijeniti dozvolu.

3. Država članica koja obavlja zamjenu vraća staru dozvolu nadležnim tijelima države članice koja je tu dozvolu izdala navodeći razloge za takav postupak.

4. Država članica može odbiti priznati valjanost bilo koje vozačke dozvole koju je izdala druga država članica osobi na koju se na njezinu području primjenjuje jedna od mjera iz stavka 2.

Isto tako, država članica može odbiti izdati vozačku dozvolu kandidatu na kojega se takva mjera primjenjuje u nekoj drugoj državi članici.

5. Zamjensku vozačku dozvolu za vozačku dozvolu koja je, primjerice, bila izgubljena ili ukradena mogu izdati nadležna tijela države u kojoj imatelj ima uobičajeno boravište; ta tijela izdaju zamjensku vozačku dozvolu na temelju informacija koje imaju ili, kad je to primjereno, na temelju dokaza nadležnih tijela države članice koja je izdala izvornu dozvolu.

6. Ako država članica zamjenjuje vozačku dozvolu koju je izdala treća zemlja obrascem vozačke dozvole Zajednice, ta se zamjena bilježi u ovoj potonjoj, kao i sva kasnija produljenja ili zamjene vozačke dozvole.

Takva se zamjena može izvršiti samo ako je dozvola koju je izdala treća zemlja predana nadležnim tijelima države članice koja obavlja zamjenu. Ako imatelj te dozvole prebaci uobičajeno boravište u drugu državu članicu, ta država ne treba primijeniti članak 1. stavak 2.

Članak 9.

U smislu ove Direktive, „uobičajeno” boravište znači mjesto gdje osoba obično živi, to jest najmanje 185 dana u kalendarskoj godini, radi osobnih i poslovnih veza ili, u slučaju osobe bez poslovnih veza, radi osobnih veza koje pokazuju čvrstu povezanost između te osobe i mjesta gdje živi.

Međutim, uobičajenim boravištem osobe čije se poslovne veze nalaze u mjestu različitom od mjesta njezinih osobnih veza i koja stoga naizmjenice živi u različitim mjestima u dvije države članice ili više njih smatra se mjesto njezinih osobnih veza, pod uvjetom da se ta osoba ondje redovito vraća. Ovaj drugi uvjet ne mora biti zadovoljen ako osoba živi u državi članici radi izvršenja zadatka određenog trajanja. Pohađanje sveučilišta ili škole ne podrazumijeva promjenu uobičajenog boravišta.

Članak 10.

Uz suglasnost Komisije, države članice utvrđuju istovjetnost kategorija dozvola izdanih prije provedbe ove direktive i onih utvrđenih člankom 3.

Uz suglasnost Komisije, države članice mogu prilagoditi svoje nacionalne propise do mjere koja je potrebna radi provedbe odredaba članka 8. stavaka 4., 5. i 6.

Članak 11.

Pet godina nakon stupanja na snagu ove direktive, Vijeće na prijedlog Komisije preispituje nacionalne odredbe koje se odnose na bilo koje neobvezne potkategorije koje su eventualno bile uvedene u skladu s člankom 3., a s ciljem njihovog mogućeg usklađivanja ili ukidanja.

Članak 12.

1. Nakon savjetovanja s Komisijom države članice do 1. srpnja 1994. donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom od 1. srpnja 1996.

2. Kad države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se

uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

3. Države članice jedna drugoj pomažu pri provedbi ove Direktive i, prema potrebi, razmjenjuju informacije o dozvolama koje su evidentirale.

Članak 13.

Direktiva 80/1263/EEZ stavlja se izvan snage od 1. srpnja 1996.

Članak 14.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. srpnja 1991.

Za Vijeće

Predsjednik

H. VAN DEN BROEK

PRILOG I.

ODREDBE U VEZI S OBRASCEM VOZAČKE DOZVOLE ZAJEDNICE

1. Boja obrasca vozačke dozvole Zajednice je ružičasta, a njezine dimenzije su:

- visina: 106 mm,
- širina: 222 mm.

2. Dozvola se sastoji od šest stranica:

1. stranica sadrži:

- razlikovne oznake države članice koja je izdala dozvolu,
- naziv države članice koja je izdala dozvolu (nije obvezno),
- sljedeću razlikovnu oznaku države članice koja je izdala dozvolu:

B:	Belgija	IRL:	Irska
DK:	Danska	I:	Italija
D:	Njemačka	L:	Luksemburg
GR:	Grčka	NL:	Nizozemska
E:	Španjolska	P:	Portugal
F:	Francuska	UK:	Ujedinjena Kraljevina,

- riječi „vozačka dozvola” tiskane velikim tiskanim slovima na jeziku ili jezicima države članice koja izdaje dozvolu; te su riječi tiskane, nakon odgovarajućeg razmaka, malim slovima na ostalim jezicima Europskih zajednica,
- riječi „obrazac Europskih zajednica” tiskane na jeziku ili jezicima države članice koja izdaje dozvolu;

2. stranica sadrži:

1. prezime imatelja;
2. druga imena imatelja;
3. datum i mjesto rođenja imatelja;
4. naziv nadležnog tijela koje izdaje dozvolu (uključujući mjesto i datum izdavanja te pečat nadležnog tijela);
5. broj dozvole;
6. fotografiju imatelja;
7. potpis imatelja;
8. mjesto boravišta ili poštansku adresu (nije obvezno);

3. i 4. stranica sadrže:

(pot)kategorije vozila, datum izdavanja dozvole za (pot)kategoriju, razdoblje valjanosti, žig tijela, sve dodatne informacije ili ograničenja u kodiranom obliku za svaku predmetnu (pot)kategoriju.

Potkategorije koje nisu predviđene nacionalnim pravnim propisima države članice mogu se izostaviti iz vozačkih dozvola koje izdaje ta država članica.

Kodirane oznake koje se koriste na 4. stranici su sljedeće:

- kodirane oznake 1-99: usklađene kodirane oznake Zajednice,
- kodirane oznake od 100 naviše: nacionalne kodirane oznake koje vrijede samo za upravljanje vozilom na području države koja je izdala dozvolu.

U slučaju naknadne zamjene dozvole, datum prvog izdavanja dozvole za svaku kategoriju prenosi se na 3. stranicu;

5. stranica može sadržavati informacije kao što su:

- sva razdoblja tijekom kojih je vozačka dozvola eventualno bila privremeno oduzeta,
- teži prekršaji na području države prebivališta, a koji se uzimaju u obzir u postupku praćenja vozača u toj državi;

6. stranica sadrži:

- odobrenja ograničena na područje države koja ih je dodijelila na temelju istovjetnosti ili za kategorije vozila na koje se ova Direktiva ne odnosi (uključujući datume izdavanja i razdoblja valjanosti),
- prostor namijenjen (neobveznom) unosu promjena imateljeva boravišta.

3. Podaci uneseni na svim stranicama osim na 1. stranici na jeziku (jezicima) su države članice koja je izdala dozvolu.

Ako država članica želi te podatke unijeti na nacionalnom jeziku koji nije jedan od sljedećih jezika: danski, nizozemski, engleski, francuski, njemački, grčki, talijanski, portugalski i španjolski, ona će izdati dvojezičnu inačicu dozvole koristeći jedan od gore spomenutih jezika, ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog priloga.

4. Ako je imatelj vozačke dozvole koju je izdala država članica stekao uobičajeno boravište u drugoj državi članici, ta država članica može naznačiti:

- promjenu (promjene) boravišta na 6. stranici,
- informacije potrebne za upravne svrhe, poput informacija o teškim prekršajima počinjenima na njezinom području, na 5. stranici,

pod uvjetom da tu vrstu informacija unosi i u dozvole koje sama izdaje i da u dozvoli postoji prostor za te informacije.

Odstupajući od točke 2. ovog Priloga, tijekom razdoblja od najviše deset godina od donošenja ove Direktive vozačke dozvole koje izdaje Ujedinjena Kraljevina ne trebaju sadržavati fotografiju njihova imatelja.

OBRAZAC ZAJEDNICE VOZAČKA DOZVOLA

KATEGORIJE VOZILA ZA KOJE VOZAČKA DOZVOLA VRIJEDI
U UNUTARNJEM PROMETU

KAT	OD	DO	NAPOMENA	/PEČAT

PROMJENE MJESTA BORAVIŠTA

DRŽAVA ČLANICA

VOZAČKA DOZVOLA

Permiso de Conducción
Kørekort
Führerschein
Άδεια οδήγησης
Permis de Conduire
Ceadúnas Tiomána
Patente di guida
Rijbewijs
Carta de Condução

EUROPSKE ZAJEDNICE

Obrazac

106 mm

222 mm

1. PREZIME:

2. DRUGA IMENA:

3. DATUM I MJESTO ROĐENJA:

4. IZDAO(-LA):

OD:
DO:

5. BROJ

6. FOTOGRAFIJA

7. POTPIS
IMATELJA:

8. BORAVIŠTE)

2

A

A1

≤125cc
≤11kW

A

≤25kW
≤0.16kW/kg

B

B1

≤3500kg
≤(1+8)

B

≤7500kg

C

C1

≤(1+16)

D

D1

≤12000kg

E

C

≤12000kg

D

D1

≤12000kg

3

KATEGORIJA VOZILA ZA KOJE VOZAČKA DOZVOLA VRIJEDI

OD

DO

OGRANIČENJA/NAPOMENE

PEČAT

4

106 mm

222 mm

OBRAZAC VOZAČKE DOZVOLE ZAJEDNICE: BELGIJSKA VOZAČKA DOZVOLA

(za informaciju)

1

KONINKRIJK BELGIE

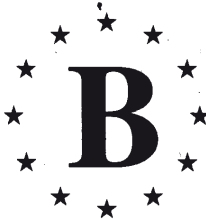

RIJBEWIJS

Permiso de Conducción
Kørekort
Führerschein
Άδεια οδήγησης
Driving Licence
Permis de conduire
Ceadúnas Tiomána
Patente di guida
Carta de Condução

Model van de
EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

ROYAUME DE BELGIQUE

PERMIS DE CONDUIRE

Permiso de Conducción
Kørekort
Führerschein
Άδεια οδήγησης
Driving Licence
Ceadúnas Tiomána
Patente di guida
Rijbewijs
Carta de Condução

Modèle des

COMMUNAUTÉS EUROPEENNES

PRILOG II.

I. ZNANJA, VJEŠTINE I PONAŠANJE U PROMETU ZA UPRAVLJANJE VOZILOM NA MOTORNI POGON

U svrhu primjene ovog priloga, sljedeće odredbe odnose se i na kategorije i na potkategorije, osim ako se izrijekom ne navede da se odnose samo na potkategorije.

1. **Uvod**

U svrhu sigurne vožnje, vozači svih vozila na motorni pogon moraju imati znanja, vještine i ponašanje u prometu kako bi mogli:

- prepoznati opasnosti u prometu i procijeniti njihovu ozbiljnost,
- dovoljno dobro upravljati vozilom kako ne bi uzrokovali opasne situacije te na odgovarajući način reagirali ako do takvih situacija dođe,
- poštovati prometne propise, a posebno one namijenjene sprečavanju prometnih nesreća i održavanju prometnog toka,
- prepoznati bilo kakve značajnije tehničke kvarove na svojim vozilima, posebno one koji ugrožavaju sigurnost, te ih na odgovarajući način otkloniti,
- voditi računa o svim čimbenicima koji utječu na ponašanje tijekom vožnje (primjerice alkohol, umor, slabovidnost i dr.) kako bi zadržali prisebnost potrebnu za sigurnu vožnju,
- primjerenim poštovanjem drugih pomoći osigurati sigurnost svih sudionika u prometu, posebno onih najslabijih i najizloženijih.

2. **Znanje**

Vozači moraju pokazati znanje i dobro razumijevanje sljedećih područja:

- 2.1. važnost pozornosti i stavova prema drugim sudionicima u prometu;
- 2.2. mehanički aspekti u vezi sa sigurnošću prometa na cestama; oni moraju znati prepoznati najčešće kvarove, posebno na sustavu upravljanja, ovjesu i sustavu kočenja, gumama, svjetlima i pokazivačima smjera, reflektorima, vozačkim zrcalima (retrovizorima), vjetrobranu i brisačima, ispušnom sustavu i sigurnosnim pojasevima;
- 2.3. najvažnija načela u vezi s o poštovanjem sigurnosnog razmaka između vozila, zaustavnom udaljenošću i sposobnošću prijanjanja vozila uz kolnik u različitim vremenskim uvjetima i uvjetima na cesti;
- 2.4. zapažanje, prosuđivanje i odlučivanje, posebno vrijeme reagiranja te promjene u ponašanju vozača pod utjecajem alkohola, droga i lijekova, duševnog stanja i umora;
- 2.5. posebni čimbenici rizika povezani s nedostatkom iskustva drugih sudionika u prometu na cestama i najranjivijim kategorijama, kao što su djeca, pješaci, biciklisti i osobe smanjene pokretljivosti;
- 2.6. rizici povezani s kretanjem različitih vrsta vozila i njihovim upravljanjem te s različitim vidnim poljima njihovih vozača;
- 2.7. čimbenici rizika tijekom vožnje povezani s različitim uvjetima na cesti, posebno s obzirom na promjene vremenskih prilika, te dobu dana ili noći;
- 2.8. značajke različitih vrsta cesta i s tim povezani zakonski propisi;
- 2.9. sigurnosna oprema vozila, posebno korištenje sigurnosnih pojaseva i sigurnosne opreme za djecu;
- 2.10. pravila o korištenju vozila u pogledu zaštite okoliša (odgovarajuće korištenje sredstava zvučnog upozorenja, umjerena potrošnja goriva, ograničena emisija onečišćivača itd.);
- 2.11. prometni propisi, posebno oni koji se odnose na prometne znakove, uključujući oznake, signalizaciju, prednosti prolaska i ograničenja brzine;

- 2.12. pravila o službenim ispravama potrebnima za upravljanje vozilom;
- 2.13. opća pravila o ponašanju vozača u slučaju nesreće (postavljanje oznaka upozorenja i alarmiranje) te mjere koje može prema potrebi poduzeti kako bi pomogao žrtvama prometne nesreće;
- 2.14. sigurnosni čimbenici koji se odnose na vozilo i njegove putnike.

3. Vještine

Niže navedena pravila vrijede samo ako su u skladu s karakteristikama vozila.

- 3.1. Vozači se moraju pripremiti za sigurnu vožnju:
 - 3.1.1. provjerom stanja guma, svjetala, reflektora, upravljača, kočnica, pokazivača smjera i uređaja za davanje zvučnih znakova upozorenja;
 - 3.1.2. podešavanjem sjedala prema potrebi kako bi se postigao pravilan sjedeći položaj;
 - 3.1.3. podešavanjem vozačkih zrcala (retrovizora) i sigurnosnih pojaseva;
 - 3.1.4. provjerom jesu li vrata zatvorena.
- 3.2. Vozači moraju biti sposobni koristiti uređaje za upravljanje vozilom, tj.:
 - upravljač,
 - papučicu za gas,
 - spojku,
 - mjenjač,
 - ručnu i nožnu kočnicu,u sljedećim prilikama:
 - 3.2.1. za paljenje motora i nesmetano pokretanje vozila (uzbrdo, nizbrdo kao i po ravnoj površini);
 - 3.2.2. za ubrzavanje do odgovarajuće brzine, pri čemu moraju biti sposobni zadržati smjer, također tijekom mijenjanja brzina;
 - 3.2.3. za prilagođavanje brzine pri skretanju ulijevo ili udesno na raskrižju, po mogućnosti na ograničenom prostoru, pri čemu moraju zadržati nadzor nad vozilom;
 - 3.2.4. za vožnju unatrag u ravnoj liniji i vožnju unatrag ulijevo ili udesno iza ugla, tako da ostanu u ispravnoj prometnoj traci;
 - 3.2.5. za polukružno okretanje vozila korištenjem brzina za kretanje naprijed ili nazad;
 - 3.2.6. pravilno kočenje do zaustavljanja vozila, prema potrebi zaustavljanje u slučaju nužde;
 - 3.2.7. parkiranje vozila i napuštanje parkirnog prostora (paralelno, ukoso ili pod pravim kutom) vožnjom naprijed ili natrag, na ravnom, uzbrdici ili nizbrdici.
- 3.3. Pod uvjetima iz točke 3.2., vozači moraju biti sposobni koristiti i sekundarne uređaje za upravljanje vozilom: brisače, perače i odmagljivače stakala, klimatizacijski uređaj, svjetla i dr.

4. Ponašanje u prometu

- 4.1. Sve uobičajene radnje, u uobičajenim uvjetima u prometu, vozači moraju biti sposobni izvršiti posve sigurno, poduzimajući potrebne mjere opreza tako da:
 - 4.1.1. prate i opažaju (uključujući korištenje vozačkih zrcala - retrovizora) trasu ceste, oznake, znakove te moguće i stvarne rizike;
 - 4.1.2. uporabom dopuštenih sredstava komuniciraju s drugim sudionicima u prometu;
 - 4.1.3. primjereno reagiraju u situacijama stvarnog rizika;
 - 4.1.4. poštuju prometne propise i upute policije, prometnih redara itd.;
 - 4.1.5. poštuju druge sudionike u prometu.

- 4.2. Vozači moraju također posjedovati vještine potrebne u prometu da bi sigurno:
 - 4.2.1. napustili rub pločnika i/ili mjesto parkiranja;
 - 4.2.2. svoje vozilo na cesti pravilno usmjerili i brzinu prilagodili uvjetima u prometu i trasi ceste;
 - 4.2.3. održavali odgovarajuću udaljenost između vozila;
 - 4.2.4. prestrojavali se u drugu prometnu traku;
 - 4.2.5. zaobišli parkirana ili zaustavljena vozila i zapreke;
 - 4.2.6. zaobišli dolazeća vozila, i u ograničenom prostoru;
 - 4.2.7. pretjecali u raznim situacijama;
 - 4.2.8. približili se prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini i prošli preko prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini;
 - 4.2.9. približili se raskrižju i prošli kroz raskrižje;
 - 4.2.10. skrenuli ulijevo ili udesno na raskrižjima ili kako bi napustili kolničku traku;
 - 4.2.11. poduzeli potrebne mjere opreza pri izlasku iz vozila.

5. Posebni propisi koji se odnose na vozila kategorija A, B, C, D, B + E, C + E i D + E

5.1. Kategorija A:

Vozači vozila kategorije A moraju također znati:

- 5.1.1. namjestiti svoje zaštitne kacige i provjeriti ostale sigurnosne uređaje na vozilu;
- 5.1.2. skinuti motocikl s oslonca i pomicati ga bez korištenja motora hodanjem uz vozilo;
- 5.1.3. parkirati motocikl na njegov oslonac;
- 5.1.4. polukružno se okrenuti;
- 5.1.5. održavati ravnotežu vozila pri različitim brzinama, također pri malim brzinama, te u različitim uvjetima vožnje, uključujući vožnju putnika;
- 5.1.6. nagnuti se pri skretanju.

5.2. Kategorije C, D, C + E i D + E:

Vozači vozila ovih kategorija moraju također dokazati znanja iz niže navedenih područja i njihovo dobro razumijevanje:

- 5.2.1. ograničenja vidnog polja vozača i drugih sudionika u prometu zbog karakteristika njihovih vozila;
- 5.2.2. utjecaj vjetrova na smjer kretanja vozila;
- 5.2.3. propisi o težini i dimenzijama vozila;
- 5.2.4. propisi o vremenima upravljanja vozilom, odmorima i korištenju tahografa;
- 5.2.5. načela djelovanja sustava za kočenje i regulatora brzine;
- 5.2.6. mjere opreza pri pretjecanju zbog rizika prskanja vodom ili blatom;
- 5.2.7. čitanje autokarte.

Osim toga moraju znati:

- 5.2.8. provjeriti sustav servo kočenja i servo upravljanja;
- 5.2.9. koristiti različite sustave kočenja;
- 5.2.10. osim kočnica koristiti i druge sustave smanjenja brzine;
- 5.2.11. prilagoditi smjer skretanja s obzirom na duljinu i visinu vozila.

5.3. *Kategorije B, B + E, C, C + E i D + E:*

Vozači vozila ovih kategorija moraju:

5.3.1. *poznavati sigurnosne čimbenike u vezi s utovarom tereta na vozilo.*

5.4. *Kategorije B + E, C + E, i D + E:*

Vozači vozila ovih kategorija moraju biti sposobni:

5.4.1. *spojiti prikolicu ili poluprikolicu na vučno vozilo ili je odvojiti od njega.*

5.5. *Kategorija D:*

Vozači vozila ove kategorije moraju dokazati poznavanje:

5.5.1. *propisa koji se odnose na putnike;*

5.5.2. *ponašanja u slučaju nesreće;*

5.5.3. *isto tako moraju biti sposobni poduzeti posebne mjere koje se odnose na sigurnost vozila.*

6. **Korištenje vozila**

Vozači moraju biti sposobni upravljati svojim vozilima na različitim vrstama cesta, kako u urbanim područjima tako i na otvorenoj cesti, te u različitim uvjetima (vrijeme, svjetlost, gustoća prometa itd.).

II. MINIMALNI ZAHTEVI ZA VOZAČKI ISPIT

Države članice poduzet će potrebne mjere kako bi osigurale da budući vozači imaju odgovarajuća znanja i vještine potrebne za upravljanje motornim vozilom. Provjera koja se u tu svrhu provodi mora obuhvaćati:

— ispit znanja,

— ispit vještina i ponašanja.

Uvjeti u kojima se provjera odvija, navedeni su u nastavku.

7. **Ispit znanja**

7.1. *Oblik*

Izabrani oblik mora pokazati da kandidat ima tražena znanja iz predmeta navedenih u stavcima 2. i 5. ovog Priloga.

Svaki kandidat za vozačku dozvolu za jednu kategoriju koji već ima dozvolu za drugu kategoriju može se izuzeti od zajedničkih odredaba iz točke 7. ovog Priloga.

7.2. *Sadržaj provjere za sve kategorije vozila*

Niže navedene točke odnose se na stavak 2. ovog Priloga.

7.2.1. *Pitanje se postavlja o svakoj od niže navedenih točaka. O sadržaju pitanja odlučuje svaka država članica.*

7.2.1.1. *Prometni propisi*

Točka 2.11.

7.2.1.2. *Vozač*

Točke 2.1. i 2.4.

7.2.1.3. *Cesta*

Točke 2.3., 2.7. i 2.8.

7.2.1.4. *Drugi sudionici u prometu*

Točke 2.5. i 2.6.

7.2.1.5. *Opća pravila i propisi te razno*

Točke 2.12., 2.13. i 2.14.

7.2.2. *Provjeru predviđenu stavkom 7.2.1. treba dopuniti nasumičnom provjerom jedne od sljedećih točaka: 2.2., 2.9. i 2.10. koje se odnose na vozilo.*

7.3. Posebne odredbe u vezi s kategorijama C, D, C + E i D + E

U slučaju kandidata za dozvole za kategorije C, D, C + E i D + E provjeru predviđenu stavkom 7.2. treba dopuniti:

7.3.1. obveznom provjerom sljedećih točaka iz stavka 5. ovog Priloga.

7.3.1.1. Kategorije C, D, C + E i D + E

Točke 5.2.3. (osim za C1, C1 + E, D1 i D1 + E), 5.2.4. (osim korištenja tahografa, što je obuhvaćeno točkom 9.3.1.) i 5.2.5. (osim za C1, C1 + E, D1 i D1 + E).

7.3.1.2. Kategorija D

Točke 5.5.1. i 5.5.2.

7.3.2. nasumičnom provjerom jedne od sljedećih točaka: 5.2.1., 5.2.2. i 5.2.6.

8. Ispit vještina i ponašanja u prometu

8.1. Vozilo i njegova oprema

8.1.1. Upravljanje vozilom s ručnim prijenosom (mjenjačem) podliježe polaganju ispita vještina i ponašanja u vozilu s ručnim mjenjačem.

Ako kandidat položi ispit vještina i ponašanja u vozilu s automatskim mjenjačem, to se navodi u svakoj vozačkoj dozvoli koja se izdaje na temelju takvog ispita. Dozvole s takvom napomenom vrijede samo za upravljanje vozilima s automatskim mjenjačem.

„Vozilo s automatskim mjenjačem” znači vozilo kod kojega se mijenjati brzine može samo korištenjem papučice za gas ili kočnice.

8.1.2. Vozila koja se koriste za ispit vještina i ponašanja moraju ispunjavati niže navedene minimalne kriterije. Države članice mogu predvidjeti strože kriterije ili propisati i druge kriterije.

Kategorija A:

- napredni pristup (prva rečenica prve alineje članka 6. stavka 1. točke (b)); motocikl bez bočne prikolice radnog obujma motora većeg od 120 cm³ koji može postići brzinu od najmanje 100 km/h,
- izravan pristup (druga rečenica prve alineje članka 6. stavka 1. točke (b)); motocikl bez bočne prikolice snage motora najmanje 35 kW.

Kategorija B:

vozila na četiri kotača kategorije B koja mogu postići brzinu od najmanje 100 km/h.

Kategorija B + E:

skup vozila, sastavljen od ispitnog vozila kategorije B i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 1 000 kilograma, koji može postići brzinu od najmanje 100 km/h i ne spada u kategoriju B.

Kategorija C:

vozila kategorije C najveće dopuštene mase najmanje 10 000 kilograma i duljine najmanje 7 metara, koja mogu postići brzinu od najmanje 80 km/h.

Kategorija C + E:

zglobna vozila najveće dopuštene mase najmanje 18 000 kg i duljine najmanje 12 metara, koja mogu postići brzinu od najmanje 80 km/h ili skup vozila, sastavljen od ispitnog vozila kategorije C i priključnog vozila duljine najmanje 4 metra, najveće dopuštene mase najmanje 18 000 kilograma i duljine najmanje 12 metara, koji može postići brzinu od najmanje 80 km/h.

Kategorija D:

vozilo kategorije D duljine najmanje 9 metara koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h.

Kategorija D + E:

skup vozila, sastavljen od ispitnog vozila kategorije D i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 1 250 kilograma, koji može postići brzinu od najmanje 80 km/h.

Neobvezne potkategorije*Potkategorija A1:*

motocikli bez bočne prikolice radnog obujma motora od najmanje 75 cm³.

Potkategorija B1:

tricikli ili četverocikli koji mogu postići brzinu od najmanje 60 km/h.

Potkategorija C1:

vozila potkategorije C1 najveće dopuštene mase najmanje 4 000 kilograma koja mogu postići brzinu od najmanje 80 km/h.

Potkategorija C1 + E:

skup vozila, sastavljen od ispitnog vozila kategorije C1 i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 2 000 kilograma, duljine najmanje 8 metara, koji može postići brzinu od najmanje 80 km/h.

Potkategorija D1:

vozila potkategorije D1 koja mogu postići brzinu od najmanje 80 km/h.

Potkategorija D1 + E:

skup vozila, sastavljen od ispitnog vozila potkategorije D1 i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 1 250 kilograma, koji može postići brzinu od najmanje 80 km/h.

8.2. Vještine i ponašanja koja se provjeravaju

Niže navedena pravila primjenjuju se samo ako su u skladu s karakteristikama vozila.

8.2.1. Priprema vozila

Kandidati moraju dokazati da su sposobni pripremiti se za sigurno upravljanje vozilom zadovoljavanjem sljedećih zahtjeva (vidjeti stavak 3.1. ovog Priloga): točke 3.1.2., 3.1.3. (odredbe o sigurnosnim pojasevima vrijede samo ako je njihovo korištenje propisano zakonom) i 3.1.4.

8.2.2. Tehnički nadzor nad vozilom

Kandidati moraju dokazati da su sposobni koristiti uređaje za upravljanje vozilom tako da na zadovoljavajući način izvrše sljedeće radnje (vidjeti stavak 3.2. ovog Priloga):

Točke 3.2.1. (pokretanje vozila na ravnom terenu i, po mogućnosti, na uzbrdici), 3.2.2., 3.2.3. i 3.2.6. (osim zaustavljanja u slučaju nužde koje je obrađeno u točki 10.1.1.).

Provjeravaju se i odabrane radnje iz točaka 3.2.4., 3.2.5. i 3.2.7. (najmanje dvije radnje za tri točke od kojih se jedna odnosi na kretanje unatrag). Radnje iz točke 3.2.5. provjeravaju se za kategorije vozila C, D, B + E, C + E i D + E. Kandidati za dozvole za te kategorije moraju upravljati vozilom unatrag u zavoju o čijoj trasi odlučuju države članice.

8.2.3. Ponašanje u prometu

Kandidati moraju, u uobičajenim uvjetima u prometu, posve sigurno te poduzimajući sve potrebne mjere opreza izvršiti sve sljedeće radnje iz stavka 4. ovog Priloga: 4.1.1., 4.1.2., 4.1.3., 4.1.4., 4.1.5., 4.2.1., 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4., 4.2.5., 4.2.9. i 4.2.10., kao i radnje predviđene u točkama 4.2.6., 4.2.7. i 4.2.8. ako postoji mogućnost.

8.3. Posebne odredbe koje se odnose na kategorije A, C, D, C + E i D + E

Osim prethodno spomenutih radnji, kandidati za dozvole za kategorije A, D, C + E i D + E moraju izvršiti sljedeće radnje (vidjeti stavak 5. ovog Priloga):

8.3.1. Kategorija A:

Točke 5.1.2. (skidanje motocikla s oslonca i njegovo pomicanje bez korištenja motora hodanjem uz vozilo), 5.1.3 i 5.1.6. Ako je zakonom propisano nošenje zaštitne kacige, provjerava se i namještanje kacige. Provjeravaju se i neke radnje odabrane s popisa iz točke 5.1.1. Provjerava se i sposobnost održavanja ravnoteže (točka 5.1.5.) pri različitim brzinama, uključujući male brzine, te u različitim uvjetima vožnje, osim pri prijevozu putnika, što je obrađeno u točki 9.1.2.1;

8.3.2. Kategorije C, D, C + E i D + E

Točke 5.2.8., 5.2.9. (osim za C1 i D1), 5.2.10. (osim za C1 i D1) i 5.2.11. (osim za C1 i D1).

8.3.3. Kategorija D

Točka 5.5.3.

9. **Ispit znanja ili ispit vještina i ponašanja**

9.1. Vještine i ponašanje kandidata u niže navedenim područjima provjeravaju se ili ispitom znanja ili ispitom vještina i ponašanja u prometu, o čemu odlučuju države članice.

9.1.1. Sve kategorije

9.1.1.1. Nasumična provjera stanja guma, svjetala, reflektora, upravljača, kočnica, pokazivača smjera i uređaja za davanje zvučnih znakova upozorenja.

9.1.1.2. Mjere opreza pri izlasku iz vozila.

9.1.2. Kategorija A

9.1.2.1. Održavanje ravnoteže prilikom prijevoza putnika

9.1.3. Kategorije C, D, C + E i D + E:

9.1.3.1. Korištenje tahografa

9.1.4. Kategorija C + E:

9.1.4.1. Spajanje i odvajanje prikolice ili poluprikolice na vučno vozilo, odnosno od njega;

9.1.4.2. Sigurnosni čimbenici u vezi s utovarom tereta na vozilo.

10. **Dodatni ispit vještina i ponašanja**

Tijekom provjere vještina i ponašanja mogu se provjeriti i niže navedeni aspekti kandidatovih vještina i ponašanja:

10.1. Sve kategorije

10.1.1. Zaustavljanje u slučaju nužde

10.2. Kategorija A

10.2.1. Polukružno okretanje

10.3. Čitanje autokarte može se provjeriti ili ispitom znanja ili ispitom vještina i ponašanja (osim u slučajevima C1, C1 + E, D1 i D1 + E).

11. **Ocjenjivanje ispita vještina i ponašanja**

Ocjena svake od gore spomenutih situacija tijekom vožnje mora odražavati stupanj spretnosti kojom kandidat upravlja vozilom i njegovu pokazanu sposobnost za posve sigurnu vožnju u prometu. Tijekom čitavog ispita ovlašteni ispitivač se mora osjećati sigurno. Pogreške pri vožnji ili opasno ponašanje koje neposredno ugrožava sigurnost ispitnog vozila, njegovih putnika ili drugih sudionika u prometu kažnjava se neprolaskom na ispit bez obzira na to jesu li ovlašteni ispitivač ili osoba u pratnji intervenirali. Ipak, ovlašteni ispitivač ima pravo odlučiti treba li ispit vještine i ponašanja održati do kraja.

Ovlašteni ispitivači moraju biti osposobljeni za ispravno ocjenjivanje kandidatove sposobnosti sigurnog upravljanja vozilom. Rad ovlaštenih ispitivača prati i nadzire tijelo koje ovlasti država članica kako bi se osiguralo ispravno i dosljedno ocjenjivanje pogrešaka u skladu sa standardima utvrđenima u ovome Prilogu.

12. **Trajanje ispita**

Trajanje ispita i prijedena udaljenost moraju biti dostatni za ocjenjivanje vještina i ponašanja utvrđenih u stavcima 8. i 9. Vožnja ni u kojem slučaju ne smije trajati kraće od 25 minuta za kategorije A, B i B + E, odnosno 45 minuta za druge kategorije.

13. **Mjesto održavanja ispita**

Dio ispita u kojem se ocjenjuje kandidatov tehnički nadzor nad vozilom može se održati na posebnom ispitnom poligonu. Dio ispita u kojem se ocjenjuje ponašanje u prometu održava se, ako je to moguće, na cestama izvan naselja, na brzim cestama i autocestama, kao i na gradskim ulicama koje predstavljaju različite vrste poteškoća s kojima se vozači obično susreću. Poželjno je i da se ispiti održavaju u različitim uvjetima gustoće prometa.

14. Vozila koja su se za provjeru vještina i ponašanja počela koristiti prije 31. srpnja 1991. mogu se koristiti i nakon toga datuma, no ne dulje od tri godine ako ne zadovoljavaju mjerila utvrđena za takva vozila u točki 8.1.2. ovog Priloga.

PRILOG III.

MINIMALNI STANDARDI PSIHOFIZIČKE SPOSOBNOSTI ZA UPRAVLJANJE VOZILOM NA MOTORNI POGON

DEFINICIJE

1. U svrhu ovog Priloga vozači su razvrstani u dvije skupine:
 - 1.1. *Prva skupina:*
vozači vozila kategorija A, B i B + E te potkategorija A1 i B1;
 - 1.2. *Druga skupina:*
vozači vozila kategorija C, C + E, D i D + E te potkategorija C1, C1 + E, D1 i D1 + E.
 - 1.3. Nacionalni propisi mogu predvidjeti da se odredbe iz ovog Priloga koje se odnose na vozače druge skupine primjenjuju na vozače vozila kategorije B koji koriste svoje vozačke dozvole u službene svrhe (taksi vozila, vozila hitne pomoći i dr.).
2. Slično, kandidati za prvu vozačku dozvolu ili za produljenje vozačke dozvole razvrstavaju se u skupinu u koju će spadati kad se dozvola izda ili produlji.

ZDRAVSTVENI PREGLED

3. *Prva skupina*
Od kandidata se zahtijeva da obave zdravstveni pregled ako pri ispunjavanju potrebnih formalnosti ili tijekom ispita koje moraju položiti prije dobivanja vozačke dozvole postane jasno da imaju jedan ili više zdravstvenih nedostataka spomenutih u ovom Prilogu.
4. *Druga skupina*
Kandidati obavljaju zdravstvene preglede prije nego što im se prvi put izda vozačka dozvola, a potom obavljaju periodične preglede sukladno nacionalnim propisima.
5. Standardi koje države članice utvrđuju za izdavanje ili svako naknadno produljenje vozačke dozvole mogu biti stroži od onih utvrđenih ovim Prilogom.

VID

6. Svi kandidati za vozačku dozvolu obavljaju odgovarajući pregled kako bi se osiguralo da imaju odgovarajuću oštrinu vida za upravljanje vozilom na motorni pogon. Ako postoji razlog za sumnju u kandidatov vid, pregledat će ga nadležno zdravstveno tijelo. Tijekom tog pregleda posebna pozornost se posvećuje sljedećem: oštrini vida, vidnom polju, vidu pri slaboj svjetlosti i progresivnim očnim bolestima.

U smislu ovog Priloga intraokularne leće ne smatraju se korektivnim lećama.

Prva skupina:

- 6.1. Kandidati za vozačke dozvole ili produljenje vozačke dozvole moraju imati binokularnu oštrinu vida, prema potrebi s korektivnim lećama, koja iznosi najmanje 0,5 ako se gleda na oba oka. Vozačke dozvole ne smiju se izdati ili produljiti ako se tijekom zdravstvenog pregleda pokaže da je horizontalno vidno polje manje od 120°, osim u iznimnim slučajevima koji su opravdano utemeljeni na povoljnom medicinskom mišljenju i pozitivnom praktičnom ispitu, ili ako dotična osoba pati od bilo kojeg drugog očnog stanja koje bi moglo ugroziti sigurnost upravljanja vozilom. Ako se otkrije progresivna očna bolest, vozačka dozvola može se izdati ili produljiti pod uvjetom da kandidat redovito obavlja zdravstveni pregled pri nadležnom zdravstvenom tijelu.

- 6.2. Kandidati za vozačke dozvole ili produljenje vozačke dozvole koji imaju potpuni funkcionalni gubitak vida na jedno oko ili koji koriste samo jedno oko (npr. u slučaju diplopije) moraju imati oštrinu vida najmanje 0,6 prema potrebi s korektivnim lećama. Nadležno zdravstveno tijelo mora potvrditi da to stanje monokularnog vida postoji dovoljno dugo da omogući prilagodbu i da je vidno polje u tom oku normalno.

Druga skupina:

- 6.3. Kandidati za vozačke dozvole ili produljenje vozačke dozvole moraju imati oštrinu vida, prema potrebi s korektivnim lećama, koja iznosi najmanje 0,8 na boljem oku i najmanje 0,5 na slabijem oku. Ako se za postizanje vrijednosti od 0,8 i 0,5 koriste korektivne leće, nekorrigirana oštrina vida na svakom oku mora iznositi 0,05 ili se pak minimalna oštrina (0,8 i 0,5) mora postići ili korekcijom pomoću naočala čija snaga ne prelazi dioptriju od plus ili minus četiri ili pomoću kontaktnih leća (nekorrigirani vid = 0,05). Korekcija se mora dobro podnositi. Vozačka dozvola ne smije se izdati ili produljiti kandidatima ili vozačima koji nemaju normalno binokularno vidno polje ili koji imaju diplopiju.

SLUH

7. Kandidatu ili vozaču druge skupine smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola u skladu s mišljenjem nadležnog zdravstvenog tijela. Tijekom zdravstvenog pregleda posebna pozornost posvetit će se opsegu za kompenzaciju.

OSOBE S LOKOMOTORNIM OŠTEĆENJEM

8. Kandidatu ili vozaču koji pati od kronične bolesti ili abnormalnosti lokomotornog sustava zbog koje je upravljanje vozilom na motorni pogon opasno ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola.

Prva skupina:

- 8.1. Osobama ili vozačima s tjelesnim invaliditetom može se izdati vozačka dozvola, prema potrebi s određenim ograničenjima, nakon što nadležno zdravstveno tijelo izda mišljenje. To mišljenje mora se temeljiti na zdravstvenoj procjeni predmetne kronične bolesti ili abnormalnosti te, prema potrebi, na praktičnom ispitu. U njemu se mora naznačiti i koju vrstu prilagodbe je potrebno učiniti na vozilu te treba li vozaču ugraditi ortopedski uređaj ako ispit vještina i ponašanja pokazuje da s takvim uređajem upravljanje vozilom ne bi bilo opasno.
- 8.2. Svakom kandidatu koji pati od progresivne kronične bolesti može se izdati ili produljiti vozačka dozvola pod uvjetom da se redovito podvrgava pregledima kako bi se utvrdilo je li i dalje sposoban posve sigurno upravljati vozilom.

Ako je riječ o stabilnom invaliditetu, vozačka dozvola može se izdati ili produljiti bez da kandidat obavlja redovite zdravstvene preglede.

Druga skupina:

- 8.3. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

KARDIOVASKULARNE BOLESTI

9. Svaka bolest koja bi kandidata za izdavanje prve vozačke dozvole ili vozača koji traži produljenje vozačke dozvole mogla izložiti iznenadnom zatajenju kardiovaskularnog sustava tako da dođe do iznenadnog oštećenja moždanih funkcija predstavlja opasnost za sigurnost prometa na cestama.

Prva skupina:

- 9.1. Kandidatu ili vozaču s teškom aritmijom ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola.
- 9.2. Kandidatu ili vozaču s ugrađenim elektrostimulatorom srca može se izdati ili produljiti vozačka dozvola na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i redovitih zdravstvenih pregleda.
- 9.3. Pitanje treba li izdati ili produljiti vozačku dozvolu kandidatu ili vozaču koji boluje od abnormalnog arterijskog krvnog pritiska procjenjuje se s obzirom na druge rezultate pregleda, s tim povezane komplikacije i opasnost koju te komplikacije mogu predstavljati za sigurnost prometa na cestama.

- 9.4. U pravilu, kandidatu ili vozaču koji tijekom mirovanja ili kad ga obuzmu emocije pati od angine pectoris ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola. Kandidatu ili vozaču koji je pretrpio miokardijalni infarkt, vozačka dozvola izdaje se ili produljuje na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i, prema potrebi, redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 9.5. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

DIABETES MELLITUS

10. Kandidatu ili vozaču koji pati od diabetes mellitus može se izdati ili produljiti vozačka dozvola na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i redovitih zdravstvenih pregleda prilagođenih svakom pojedinom slučaju.

Druga skupina:

- 10.1. Kandidatu ili vozaču u ovoj skupini koji pati od diabetes mellitus i koji se liječi inzulinom vozačka se dozvola može izdati ili produljiti samo u vrlo iznimnim slučajevima koji su opravdano utemeljeni na ovlaštenom medicinskom mišljenju te na temelju redovitih zdravstvenih pregleda.

NEUROLOŠKE BOLESTI

11. Vozačka dozvola ne smije se izdati ili produljiti kandidatu ili vozaču koji pati od teške neurološke bolesti, osim ako je uz zahtjev priloženo ovlašteno medicinsko mišljenje.

Neurološke smetnje povezane s bolestima ili kirurškim zahvatima na središnjem ili perifernom živčanom sustavu koje imaju za posljedicu senzorna ili motorna oštećenja te utječu na ravnotežu i koordinaciju trebaju se na odgovarajući način uzeti u obzir, imajući u vidu njihove funkcionalne učinke i rizike napredovanja. U takvim slučajevima, te ako postoji rizik pogoršanja, vozačka dozvola izdaje se ili produljuje na temelju redovitih pregleda.

12. Epileptički napadaji ili druge iznenadne smetnje stanja svijesti, ako do njih dođe kod osobe koja upravlja vozilom na motorni pogon, predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost prometa na cestama.

Prva skupina:

- 12.1. Dozvola se može izdati ili produljiti na temelju pregleda nadležnog zdravstvenog tijela i redovitih zdravstvenih pregleda. To tijelo odlučuje o stanju epilepsije ili drugih smetnji svijesti, njihovom kliničkom obliku i napredovanju (primjerice, ni jedan napad u posljednje dvije godine), primijenjenoj terapiji i njezinim rezultatima.

Druga skupina:

- 12.2. Kandidatu ili vozaču koji ima ili bi mogao imati epileptičke napadaje ili druge iznenadne smetnje stanja svijesti ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola.

DUŠEVNE SMETNJE

Prva skupina:

- 13.1. Vozačke dozvole ne smiju se izdati ili produljiti kandidatima ili vozačima koji pate od:

- ozbiljnih duševnih smetnji, bilo prirođenih bilo uzrokovanih bolešću, šokom ili neurokirurškim operacijama,
- ozbiljne duševne zaostalosti,
- ozbiljnih problema ponašanja uzrokovanih starenjem; ili deformacije osobnosti koje dovode do ozbiljno narušene sposobnosti prosuđivanja, ponašanja ili prilagodljivosti,

osim ako njihovim zahtjevima nije priloženo ovlašteno medicinsko mišljenje i prema potrebi, na temelju redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 13.2. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

ALKOHOL

14. Konzumiranje alkohola predstavlja veliku opasnost za sigurnost prometa na cestama. S obzirom na razmjere tog problema, zdravstvena struka mora biti veoma oprezna.

Prva skupina:

- 14.1. Vozačka se dozvola ne smije izdati ili produljiti kandidatu ili vozaču koji je ovisan o alkoholu ili koji se ne može suzdržati od vožnje u alkoholiziranom stanju.

Kandidatu ili vozaču koji je u prošlosti bio ovisan o alkoholu može se izdati ili produljiti vozačka dozvola nakon dokazanog razdoblja apstinencije te na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 14.2. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

DROGE I LIJEKOVI

15. **Zloporaba**

Vozačka se dozvola ne smije izdati ili produljiti kandidatu ili vozaču koji je ovisan o psihotropnim tvarima ili koji nije ovisan o takvim tvarima, ali ih redovito zloupotrebljava, bez obzira na kategoriju dozvole koja se traži.

Redovito korištenje*Prva skupina:*

- 15.1. Kandidatu ili vozaču koji u bilo kojem obliku redovito koristi psihotropne tvari koje mogu narušiti sposobnost sigurnog upravljanja vozilom ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola ako su konzumirane količine takve da nepovoljno utječu na upravljanje vozilom. To vrijedi i za sve druge medicinske proizvode ili kombinacije medicinskih proizvoda koji utječu na sposobnost upravljanja vozilom.

Druga skupina:

- 15.2. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

BUBREŽNE SMETNJE

Prva skupina:

- 16.1. Kandidatu ili vozaču koji pati od ozbiljnih bubrežnih smetnji izdaje se ili produljuje vozačka dozvola na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 16.2. Osim u iznimnim slučajevima koji su opravdano utemeljeni na ovlaštenom medicinskom mišljenju te na temelju redovitih liječničkih pregleda, vozačka se dozvola ne smije izdati ili produljiti kandidatu ili vozaču koji pati od teških i nepovratnih bubrežnih smetnji.

RAZNE ODREDBE

Prva skupina:

- 17.1. Kandidatu ili vozaču s presađenim organom ili umjetnim implantatom koji utječe na sposobnost upravljanja vozilom može se izdati ili produljiti vozačka dozvola na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i, prema potrebi, redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 17.2. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.
 18. U pravilu, vozačka se dozvola ne smije izdati ili produljiti kandidatu ili vozaču koji pati od bilo kakve smetnje koja nije spomenuta u prethodnom stavku, ali koja bi mogla predstavljati ili izazvati funkcionalnu nesposobnost koja utječe na sigurnost za volanom, osim ako njegov zahtjev nije popraćen ovlaštenim medicinskim mišljenjem te, prema potrebi, na temelju redovitih liječničkih pregleda.
-